

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta literară

Anul X. nr. 449

42

Joi 18 octombrie 1962

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

8 pagini 50 bani

Săptămîna Poeziei

Colaborează:

Demostene Botez, Ion Brad, Mihai Dragomir, Victor Eftimiu, Szemler Ferenc, Eugen Frunză, Emil Giurgiuca, Veronica Porumbacu, Aurel Rău, Petre Solomon, Vladimir Sosiura, Alfred Margul Sperber, Nicolae Tăutu, Victor Tulbure.

Foto: FLORIN DRAGU

MIHAI BENIUC

Așa cuvinte

- Așa cuvinte să spui
- Ca melcul să scoată coarnele
- Tractoriștii tractoarele primăvara și toamna să are
- Minerii mai mult cărbune
- Incubatoarele să scoată ghemotoace vii de mătăsă
- Afîșătorii la război gărgăunii din cap
- Copiii să scoată capetele bălăie de sub plăpumi
- Tilharul să se spinzure și să scoată limba
- Dușmanii-ntr-ei să-și scoată ochii
- Fruntașul în muncă să scoată pieptul
- Fata să scoată un suspin
- Țăranii recoltă-ntr-eiță la porumb
- Bancherul să scoată furios cravata
- Comunismul sărăcia din lume
- Tu, cititorule, s-o scoți la cale cu treburile bine intenționate.
- Criticii să-și scoată pălăria
- Sau să fie scoși din sărite.
- Așa cuvinte să spui.

Eu știu...

- Nu tot mișcă pe deget inelul
- Nu mă-nebuni cu patima ta
- Cunosc toate drumurile pierzaniei
- Prin tine duce drumul cel din urmă
- Ai stat lângă stîncă vișind
- Și s-a pornit izvor limpede din stîncă
- Am trecut însetat mai departe
- Te-ai oprit sub măr zimbitoare
- Și mărlu a-nflorit dintr-odată
- Iar pînă seara merele s-au copt
- Am trecut încrîncenat mai departe
- Cărarea mi s-a bolmojit printre bezne
- Răsărit izbucniși peste munte
- Cu drumurile toate urcînd către culmi
- Am căzut la pămînt obosit
- Copleșit de noroaiele somnului
- Nu-mi gidila cu nuferi pleoapele
- Nu-mi tot șopti-n urechi vrăjile vîntului
- Nu mă săruta pe gură
- Cu aurora ta de foc
- Eu știu că mă pîndești cu noaptea ta,

Albatrosi, desfășurați-vă...

Poeții au dreptate cînd spun că mîrgăica minusculă de rouă poate ogîndi mărețiile Unversului. Cu atît mai mult adevărat este că viața eului mai mărunț cîtu din țara noastră ogîndește marile și biruitoarele transformări petrecute în viața spirituală a poporului român. Sutele de mii și milioane de cititori, aflați pînă mai ieri în pristoria și legendă, au dat și lui Shakespeare și lui Balzac testimoniu de celălalt ai noștri, după ce le-au gustat opera pînă-n adîncime...

Orî de cite ori stau în fața cititorilor, fie cu versurile, fie cu istorisirile, sînt potopit de-o bucurie unică și mă uit la oamenii din fața mea și văd, ca-ntr-o ogîndă vastă cît înfinitul, lobagii de ieri ajunși pe treptele luminii. Orizonturile lor, limitate cîndva la aria satului natal, azi cuprînd cerul cu as-fronavele...

Urșaul, nemuritorul și rodnicul arbore, care ne dăruiește frumusețea tuturor imaginilor, seva tuturor poemelor și zborul tuturor ideilor, este poporul cel mare, și îl avem pe-n mulțimi și în apă, cu inimă măsură, tot ce ne dă. Fără generozitatea lui, noi n-am exista decît în utopie, și am cînta fals; frînăciua lucrului nostru ar fi mai elementar ca trecerea funigelor... Această Săptămîna a Poeziei este și ea o înăpăiere a darurilor, după legile unei etice firești, căci dacă „omul din popor”, prășitorul sau oierul, îl dă cu împrumut un merle de grîu, nu numai că trebuie să-l înăpăiere în timpul legiuit, dar trebuie să pui cel puțin un pumn de boabe pe deasupra, din grîu, ca nu cumva să fie lipsă, și să ai obraz să mai lei de la bunul și înțeleptul vecin, și alfadată...

În anii puterii populare, un mînușchi puternic de poezii s-au ridicat la culmea popularității. În necontenita perindare de imagini, impresii și simlăminte, între miliardele de coarde care necontenit răsună, necontenit se amestecă și se întrec, în colosala muzică a lumii, poetul trebuie să-și găsească coarda sa, și acesta este cel mai prețios dintre lucruri, căci găsirea e confirmarea personalității și valorii. Poezia, oricît ar fi de înzorzonată cu cuvinte și expresii multicolore, oricît ar fi de plină de afirmații superlativ, n-ajută la nimic, dacă din vers lipsește harul sau sinceritatea dăruirii. Nici milite tabuolozilor poezii biblici nu sînt în stare să de-

viață versului născut mort, alcătuit din facilități, superficialitate, bețe de cuvinte sau simplă îndemănare... Observăm cu bucurie, că poezii noștri n-neri și vîrslnici iau viață din viață, adevăr din adevăr, înzestrînd cultura Republicii Populare Romine, cu versuri de aur. În stare să înfrunte moartea timpului. Săptămîna Poeziei e și ea o dovadă a acestui adevăr, a acestei poezii vii a poeziei noastre încheată construcției socialismului...

II.
Nu măm nici o clipă că în țara aceasta Eminescu a selerit de toamne și că pleiade de lucruri s-au stîns în noaptea uitării, înainte de a se realiza deplina, din pricina coorziilor necontenite de odinioară. Avem de gîra pe de-a stînga și lacrimi, de pe fața istoriei noastre.

Poezia este dimineața omemrîi. Poezia este tinerețe veșnică. Ea este istoria sentimentelor noastre, îndemnul permanent al oamenilor către Bine și Adevăr. Am cîtit odată, în miste împrejurări extraordinare, două cărțicele. Orice trece în timpul neastîmpăratului April, dincolo de barierile orașului, vede cum berzele scriu cerul cu unghiurile stoliurilor, cum miriadele de picături de ploaie se transformă numădateci, la contactul cu gîla. În tot atîtea miriade de fire de larvă... Iar dacă am fi dotat cu instrumente de sesizare mai fine ca lumina, am auzi cum în sinul pămîntului se mișcă făcîndu-și loc spre suprafață, înfințe bilioane de rădăcini, troznînd mai ușor ca lovirea razelor de lună de unda lacului... Chiar de-ar fi tare ca piatra, înima omenească tot va tresări, uitîndu-se cum își mișcă penelul, în păduri lumii, mina genială a naturii, zugrăvind bolți, peristiluri, pridvoare, columne și catapitisme, fără egal în nici o istorie a artelor. O vedem pe-n stîla natură, an de an, oferindu-nse ca model, și nu doar prin palea unică, prin varietatea culorilor, ci și prin răbdare, modeste, sobrietate. Două cărțicele am cîtit în primăvara aceea: Cărțica Naturii și o cărțică de poezii. Și-mi aduc aminte cum, deodată, mi s-a părut că elementele din amîndouă s-au contopit, adevărînd că versurile erau viață din viață. Era ca o unire a simlării omenești, cu inima cea mare și fără moarte, a realității, a lumii. Asta se întîmpla la Udești,

sub mărul bătrîn, și în minte că atît de puternică fusese influența versurilor asupra-mei, încît am văzut cum parca cu ușurare lăvia: deodată, drept de: vîrslul unei crenguțe, a zburat din adevăr, înzestrînd cultura Republicii Populare Romine, cu versuri de aur. În stare să înfrunte moartea timpului. Mai apoi, cum s-a inserat, mergeam pe-o cărare, printre plopii bătrîni, ca pe-într-un tunel miraculos.

Eusebiu CAMLAR

(Conținutul pe pag. 6)

Instrucți de curînd a apărut o elegantă carte antologică — trîndu-se ca să aduce cu așugînd imagini scriitoricești despre orașul nostru (fapt care nu a rămas neregistrat de critică) profităm de prilej spre o împrăștiată în stîmțirea cititorilor cînta „veder” din Bucureștii de odinioară observate și scrise de poetul în a cărui nemuritoare operă găsim de fiecare dată aspecte noi, neapetate. Să lăsăm pe autorul „Sărmanului Dionis”, să ne conducă prin orașul vechi — pe care mulți l-au uitat cu totul în ritmul vieții socialiste cînd — suprapunînd etaje de beton — o metropolă crește, cu vitrine înflorite în lumină fluorescentă pe fundăturile mahalalelor dispărute, deschînd unul după altul biserărele mărețe.

Ne desparte mai puțin de un veac de vizitarea întinecată ce urmează: „Era noaptea și ploaia cădea mărunț pe străzile nepavate, strîmte și norioase ce trec prin noianul de oase mici și rău zidite din care consistă partea cea mai mare a capitalei Romine... prin bălțile de noroi ce împrăscu pe cutezătorul de trîncănece jucătorilor de domino, și de redămate bălăie a unui

le-ar fi păsat nici de potop — cu atît mai virtos că aveau turetici care îngropau în ele pantalonii individualii conștinut, îndată ce timpul devenea problematic... De prin orșime și prăvălii pătrundeau prin ferestrele cu multe gemuri mari și nespalate, o lumină murdă...

Pe ici, colo, trecea cite un romanțios fluerînd: cite un mitocan cu capul lulea de vin își făcea vorbă cu păreșii și vîntul; cite o femeie cu fata lufundat-n capșon, desfășura trecătoare umbre... Dintr-o orșimă deschîsa s-auzea o vioară schîngîuită... un băiat de țigan cu capul mic într-o pălărie a căror margine era simbolul nemărgînirii — cu ciubote în care ar fi înțepat întreg, și într-un surtuc lung de-a-calelei, asta era toată viața lui.

...pe ici, colo, la mese, grupe de jucători de cărți, cu pălul în dezordine... cărțile într-o mînt, plîndim cu degetele din egală înaintea de a bate... trîngînd din cînd în cînd o gură din cafeaua și berea ce le sta dinaintea”.

De la apartamentele „Mîntie pentru muncitorii de azi, la locuința postului

de atunci — contrastul nu are nevoie dect de extrasele desprîne, fără comentariu, din textul clasic:

...trecu prin hîrșitul grădinei și prin zaplazurile năruite urea iute scările, păreșii erau negri de șiroaiele de ploaie ce curgeau prin pod... un muceșcă verde ce prinsese de var; corovelele feretrelor se curmău sub presiunea zidurilor vechi și gratiile erau rupte, numai rădăcinile lor se vedeau rugînite în lemnul putred. În colțurile tavanelui cu grinzi... pătânjeni își exercitau tăcușta industrie...

Intr-un colț... la pămînt domneau una peste alta citeva sute de cărți vechi... în alt colț un pat, adăscit scîndurii pe doi căpșiori, acoperite cu un mîndir de paie și o plapumă roșie... o masă murdăra al cărei lemn zcruptos de vechime era lăsat cu litere latine și gotice... pe ea lîtrii, versuri, zărare, broșuri sfemere...”

Intrup decaupul, cum se zice în filme — din evocarea mărelui poet — ca să mă refer la o amintire personală despre una din casele în care a stat Eminescu în București: pe strada Enei, în locuința picturului Carol Pop de Saimari pe care îl pomeneșc peazur ne-

de atunci — contrastul nu are nevoie dect de extrasele desprîne, fără comentariu, din textul clasic:

...trecu prin hîrșitul grădinei și prin zaplazurile năruite urea iute scările, păreșii erau negri de șiroaiele de ploaie ce curgeau prin pod... un muceșcă verde ce prinsese de var; corovelele feretrelor se curmău sub presiunea zidurilor vechi și gratiile erau rupte, numai rădăcinile lor se vedeau rugînite în lemnul putred. În colțurile tavanelui cu grinzi... pătânjeni își exercitau tăcușta industrie...

Intr-un colț... la pămînt domneau una peste alta citeva sute de cărți vechi... în alt colț un pat, adăscit scîndurii pe doi căpșiori, acoperite cu un mîndir de paie și o plapumă roșie... o masă murdăra al cărei lemn zcruptos de vechime era lăsat cu litere latine și gotice... pe ea lîtrii, versuri, zărare, broșuri sfemere...”

Intrup decaupul, cum se zice în filme — din evocarea mărelui poet — ca să mă refer la o amintire personală despre una din casele în care a stat Eminescu în București: pe strada Enei, în locuința picturului Carol Pop de Saimari pe care îl pomeneșc peazur ne-

preiutele lui acarele documente unice ale Bucureștilui de atunci. Am fost în odaia cu plapumă roșie — cu un scriu pe care nora picturului zicea că îl avușese în folosință cîntărețul „Lucaș-fărului”. În dorința fierbinte de a dărui țării un muzeu Saimari, Ortansa Saimari, care a fost și una dintre inițiile artistice romine pe scena Comediei la Paris — și o feminisistă militanță — sîna ne reconstituie amela odăii în care vizitatorul cu negre plete s-a adaptos în găsduirea veacului trecut. Dar o Lombă de avion american a spulărat istorica locuința minunată — făcînd irealizabil proiectul.

Să ne întoarcem însă la mizeria locată din citatele eminesciene culegînd mai departe din textul sărmanului Dionis:

„Să privim acum și la sărăcia iluminată de razele unei lumnări de sece, băgată în clondrul ce ține loc de sles-

Adrian MANIU

(Conținutul pe pag. 6)

POEZIE ȘI URBANISM

Aurel BARANGA

DEMOSTENE BOTEZ

Seară la Căciulași

Ca niște păsări mari cu zborul moale
Tăcerile-au căzut în rotocoale
Și parcă moarte, neauzite cad
Pe umbrele-adormite de sub brad.
Le iau de-acolo-n ciubul lor cu ele
Ca să le toarcă-alene, turturele.
Zvonește în virfuri de stejari bătrini
O boare care-i mîngîie pe mini.
Copaci giganti se-nalță în azur
Solemn privind cîmpurile din jur.
Prin sălcii despletite care plîng
Privighetoarea cîntă la pian în crîng.
Se-oude parcă picurînd sonor
Sonata lui Chopin în re minor,
Cînd de sub umbra deasă-a unui nuc
O mierlă fluieră ca un hauduc.

Timp

Timp, - veșnică mișcare,
Vînt care bate fără-a conțeni
Prin constelațiile solare...
Nici zei, nici aștrii toți nu scapă
De scurgerea lui lentă ca o apă.
Nu-l simți că mișcă;
Parcă-ar sta pe loc.
Nu-i simți suflarea de morișcă
Nici para lui de foc.
Te uși, ascuți, și parcă tot în jur
E împietrit în pace și azur.
Și în tăcerea lungă și adîncă
Te simți înfipt cu duritate de stîncă.
Stai nemișcat abia suflînd și crezi
Că-s nemișcate toate cîte vezi
Nu-l simți că vine,
Și totuși curge singur fără tine.
Oricît ai sta
El trece prin ființa ta,
Te ia,
Ca hula unei nevăzute mări
Ce se ridică pînă-n cele patru zări,
Nici soarele pe ceruri nu rămîne
La fel și mine.
Ce monstru te-a dezlîntat în mers,
Stăpîn pe-ntregul univers?
De unde uriașă energie
Ce mină totul inspire ce-o să fie?
Nici cînd, nici o clipită de repaos,
Sau de-n durare.
Același mers tăcut și surd prin haos,
Același transformare.
Ți-i înainte calea însemnată
Și nu privești în urmă niciodată.
N-ai parcă nici aducere aminte;
Duci gînd și omenire înainte,
Călcînd peste-a trecutului morminte,
Pe-al vechiului, monumental cavou,
Mereu spre altceva, spre ce e nou.
Cînd s-au retras oceanele în funduri,
Lășînd în urmă munți ca niște prunduri?
Și cînd în unde incandescente
S-au scufundat uitate continente
Cu stîni vulcanici și împietrite lave,
Ca niște vechi și răcite nave?
Cum? Cine-măbîrînește stele și sorii
Și sînge poleiala de pe glorii
Și-aruncă împărății în uitare
Și șterge de pe glob întregi popoare
Și-ngroapă-n taină, în nisipul lui,
Minunea rară-a moartelor statui?
Timp! Zeu universal și crud,
Te simt dar nu te văd și nu te-aud.
Inconsistent și fără de contur:
Nu ești lumină nici azur,
Nici aer nu ești și nici vid
Și nici ca aburul, fluid.
Gigantic monstru din povești.
Ce ești?!

II

Timp, veșnică mișcare,
De unde, cînd, aduci tu oare,
Din ce străfunduri vaste de genune.
Prin ce minune
Tot alte lumi și altă nouă viață,
Să-nlocuiească mușegai și gheață?
Gigantic asasin,
Neobosit, universal Cain,
În ritmul fără sunet și ecou,
De cosmic metronom,
Ucizi un om
Și naști în locul lui un altul nou.
Din frunza toamnei, moartă în noroi,
Urci sevă proaspătă în muguri noi;
Oricît de vast deasupra e înaltul,
Un astru stingi în el și-aprinzi un altul.
Timp, - veșnică mișcare, -
Duci lin, ca pe o barcă plutitoare,
Și sigur, pe furtuni și peste valuri,
Spre alte forme noi, evaluate,
Și visurile noastre toate,
Și-a noastre idealuri.
Înnoitor giganti și anonim,
Scoți colțul ierbei, crud, în tîntirim,
Acolo unde singur și tăcut
Ai îngropat tot ce a fost trecut.
Tu însuși mori, să te naști iar,
Cu-același zvicnet mut de minutar.
Din ce închipuire, din ce minte,
Din care nescată fantezie,
Tu născocesci tot ce va fi să fie,
Și-ndemnul fără stavili înainte,
Și intrupări în forme mai perfecte
În genul omului ca și-n insecte?
Din care nescate rezervorii
Împropătezi prin mii de veacuri, zorii?
În mersul tău necontenit rămîne
Un veșnic mine.
Din ce a fost, într-una scoți sub soare
Tot alte noi tipare.
Regrete n-ai, nici ținare de minte;
Nu te oprești la vechile morminte
Și mergi privind mereu tot înainte.
Inconsistent și fără de contur,
Nu ești lumină nici azur,
Nici aer nu ești și nici vid,
Și nici ca aburul, fluid,
Și totuși simți în fiecare clipă
Prin cosmos, ireala ta aripă
De zmeu atotputernic din povești.
Ce ești?!

Mogoșoaia, 1959.

POEMUL

Îi este proprie realismului socialist acea
forță organică în stare să prelușască
artistului putința de a se manifesta cît
mai divers, de a căuta cu fervoare noul,
de a folosi modalități de creație în concordanță
cu ritmul vieții. Creațiile unor poeți ca Tvardovskii,
Rilke, Hikmet, Aragon, Guillen, Neruda,
Nezval, Beniuc, Rojdestvenski, Alberti, continuă
fericit tradițiile glorioase ale liricii, îi deschid
orizonturi noi.

După ce o vreme a fost mai puțin practică,
poemul trăiește un adevărat reviriment. Respirația
largă pe care el o împune, tablourile de
viață pline de amploare, apropierea de performanțele
ochiului cinematografic, - permit realizarea
în cadrul lui a unor imagini sintetice, capabile
să surprindă amploarea vieții țării noastre
socialiste.

Poemul modern e un mînușchi de asemenea
„fulgere”, o seamă de impresii prezentate lectorului
într-o succesiune rapidă, lipsită aparent de
organizare (pentru a reda firescul gîndirii ome-
nești departe de expunerea retorică). De aci abun-
dența „citatelor” din convorbiri cotidiene, savorea
unor peisaje imaginate cu mijloace simple, de
relatare nepretențioasă.

Cu bucurie am citat în ultima vreme câteva
poeme reușite ca - de pildă - „Căsuța problematică
a noptilor” de Geo Dumitrescu, „Legenda lui Icar”
de Dimos Rendis, „Sărja” de Ion Gheorghe, „Des-
pre diverse” de Dan Deșliu și chiar „Zăhăr tos”
de Maria Banuș, operă nedreptățită de o critică
superficială care l-a relevat numai niște scîderi
- ce-i drept, reale, fără a-i releva însă și numeroase
calități de adevărat poet.

Geo Dumitrescu realizează din chiar începutul
poemelor sale un ton de conversație de o naïvitate
stilizată care asigură textului savorea și
cultivă cu grație și pondere umorul, lucru rar
- din păcate - în poezia noastră.

Ion Gheorghe al cărui „Cîntec despre activistul
de partid” publicat în „Viața românească” n-a
fost discutat de critică deși avea certe calități,
izbuteste în „Sărja” una din cele mai bune creații
ale sale de pînă acum. Omul comunist (înaltul
ideal etic al contemporaneității) își oglindește
chipul în imaginile de o surprinzătoare concentrare
și sobrietate la un poet cărui se părea că nu-i
e proprie conciziunea. Niciodată ca pînă acum,
în acest poem, Ion Gheorghe n-a folosit mai fruc-
tuos imaginile artistice, cîndva luxuriante, dar cu
scăpări în inutile.

La Maria Banuș, așa cum a remarcat Paul
Georgescu, dorința de a recompune, cu mijloacele
subtile ale poeziei, ceva din universal
industrial modern, este încununată de succes. Poe-
mul l-am fi voit intitulat simplu: „Zăhăr” și nu
„Zăhăr tos” formulă care, cu toată precizia ei,
de loc necesară, nu se potrivește cu o construcție
literară plină de gravitate; minimalizează, împin-
ge la echivoc. Păcat de asemenea că textul con-
ține destule imagini nepotrivite cu ansamblul, re-
petări și discursivități. Rareori însă poți citi versuri
așt de sugestive ca acestea în care poetul face
cunoștință cu nevroșimila împărăție a ză-
hărului. Univers gingaș, frumos dar nu subtil,
conchide Paul Georgescu. Afirmăm că se pare
discutabilă. Dacă poeta prelungește sensul evo-
lucilor sale, dacă întreprinde sondaje în lumea
ideilor, căutînd sensuri majore, primordiale, obiective
în sine, care prelușesc meditația, poate fi
ridicat la sublim, cit de plat, prozaic și mărunț
ar fi. Cîneva a atins sublimul cîntînd „florile de
mușegai” altcineva făcînd reflexii în legătură
cu un hoi etc... Sensul pe care îl dai unei im-
agini conțază, cred eu, în primul rînd.

Gh. TOMOZEI

ALFRED MARGUL SPERBER

Scoala vorbei

„Eu am, tu ai, ei are, noi avem, voi aveți, ei au!”
„Eu trăiesc, tu trăiești, el trăiește
noi trăim, voi trăiți, ei trăiesc”...

Așa glăsuiau
în trecutului meu școlăresc
filele gramaticii, minjînd fără măsură

Era în vremea
cînd cu tăișul privirii
flămînde -
un coleg
îmi oprea colțul de piine
dus pînă la gură.

Azi,
toate acestea nu-s
niște simple și goale formule gramaticale,
tipare ale vorbirii,
ci legi;
azi fiecare din aceste conjugări
de zeu are adîncul ei adevăr
îmbrățit în veștile noastre întregi...

VICTOR TULBURE

La înmormîntarea unui slugoi imperialist

Totu-i firesc. Nimic din cale-afară
Trăi murdar și moartea-i fu murdară.
Pentru-un tain mai mare de băltoacă
Îl prăpădiră frații lui de troacă.

Măcar de-ar fi făcut vreo faptă bună...
Dar n-a fost om. A fost numai otreapă.
Precum arginții, bolovanii sună
Pe racla celui care înfrî-n groapă.

Și nici nu vrea înmănușata mină
Stăpînul să și-o atîngă de fîrînă.
Ci peste groapa slugii, cu tot zorul,
Pămîntul îl așterne cu piciorul.

Acel ce patria și-o lasă

I
De la poezii vechi citire:
Nimic mai trist în omenire
Ca omul care preț nu pune
Pe dragoste și-nfelepciune.

II
L-acoperă blestemul lumii
Pe cel ce-și uită chipul mumii
Și-și numără murdarii arginții,
Hulindu-și țara și părinții!

III
Acel ce patria și-o lasă
Zadarnic mai umbrește lutul:
Nu-mpart cu el nici zeii masă
Și nici zeitezele-așternutul.

IV
Nu-i va sta numele în piatră
Înstrînatului de vatră
Poteci spre glorii n-or să-l ducă,
În lăcaș de calcă se usucă.

V
Spre ciuturi gura cînd și-o pleacă,
Fintina din izvoare seacă.

VI
O floare dacă tine-n mină,
Floarea se spulberă-n fîrînă.

VII
Iar dacă prunci din el s-or naște
Nici pruncii nu-l vor recunoaște

VIII
Si-n streang le va părea mai bine
Decît c-un nume de rușine.

TINERII POEȚI ȘI CRITICA POEZIEI TINERE

Cred că orice poet care se străduiește să scrie o poezie durabilă, se întrece și cu clasicii, și cu contemporanii dar mai ales cu sine însuși. El are de învins în primul rînd „materialitatea și ponderabilitatea” versului său care este expresia experienței lui de viață. Această experiență are un caracter personal; ea capătă forță generalizatoare și interesează societatea în măsura în care se cristalizează într-o imagine artistică cu rezonanțe profunde, în măsura în care capătă aripi.

Drumul către propria ta creație nu se parcurge ocolind modelele estetice, ci parcurgînd dimensiunea lor amplă, încercîndu-te de ele. Bineînțeles, talentul se hrănește din viață, nu din cărți. Mă refer la tinerii poeți, colegi de generație, avizi să cunoască realitatea noastră socialistă și să împărlășească preocupările și năzuințele oamenilor muncii. Cărțile au mai mult rolul unor catalizatori care grăbesc procesul de asimilare a impresiilor, stimulează inspirația, orientează înțelegerea artistică a poetului, îl obligă să cunoască, să înțeleagă și să simtă conținutul literar în care creează. Pe cit de absurd este însă să te hrănești numai cu vitamine, pe ați e de neconcep să faci literatură din literatură. Creație înseamnă experiență de viață proprie, semnificație, înseamnă viziune artistică, înseamnă timbru unic, înseamnă căutarea și mai ales exprimarea modului tău particular de a percepe și interpreta realitatea. Știm că această căutare începe de la primele poezii și continuă toată viața. Unii poeți se „regăsesc” și se „pierd” de mai multe ori pînă să devină ei însuși. Cristalizarea este în ultimă instanță, pentru poet, problema de a fi sau a nu fi, căci - repet aici un adevăr banal - timbrul unic de care vorbeam nu se poate câștiga niciodată exersînd pe claviatură străine.

Uneori, tinerii poeți a căror evoluție poate fi ușor întrezărită, (adică, procesul lor de maturizare este evident), manifestă într-un mod înexplicabil tendințe mimetice supărătoare. Să dau un exemplu: „Uite, spuneam entuziasmat, uite / fără a ști de ce rostesc tocmai cuvîntul acela / bucurîndu-mă totuși de silabele lui scilicet...” / (...) Uite, spuneam, și în clipa / cînd trebuia să trec pragul vibrînd de emoție al orasului / m-am oprit în mijlocul gestului / fulgerat de-o bucurie prea mare pentru puterile mele.” Dacă cineva n-ar fi întrebabil cine este autorul acestor versuri, aș fi răspuns fără săvîrșire: Geo Dumitrescu. Topica, tonul cu nuanță de oralitate, un fel de degajare în așternerea frazelor poetice, toștopuneri.

Alii însă, cu surprindere, că poezia e semnată de Florin Mugur. Spun cu surprindere pentru că Florin Mugur este un poet care posedă mijloace artistice proprii. Ultimul volum, „Visele de dimineață”, marchează o etapă distinctă în conturarea talentului său. Personal, consider această poezie un accident.

Voi cita acum două exemple aparținînd unor poeți foarte tineri și înzestrați:

„Mă înălțam cu toate simțurile-n zbor, / lășînd un cer mai jos de umeri / (s.m) Și cerul alb în urma mea / Se închidea în cercuri vultor.” (Vasile Petre-Fat: „Zbor”).

Și: „Dacă-ai deschide geamu-acestui tren, / Ți-ar deveni deodată transparente / Miinile vrînd să-mprăștie un ren / Desprins din pieptul meu...” (s.n.) Adrian Păunescu: „Culor” în „Visco”

Ambele poezii, din care am desprins aceste citate, sînt frumoase. Cred însă că atât ca tonalitate, cit și în modul de construire a unor metafore (în versurile subliniate) ele se aseamănă cu poeziile lui Nichita Stănescu. În alte versuri aparținînd unor colegi de vîrstă reapar Tomozei și Ilie Constantin, în noi variante, fără o încercare de a contura o idee lirică originală. Abundă, în aceste compoziții, elemente verbale uzate prin repetare cum ar fi: înclinat, rotitor, egal, mișcări continue, sorii înle-

EUGEN FRUNZĂ

În prag de iarnă

Zăpezile nu au căzut,
Le-ai așteptat și n-au căzut,
Era un prag, un început
Uitat de anotimpuri...

Fugise toamna peste deal,
Tu așteptai aici, sub deal,
Sărutul alb, universal,
Și zvon de sănii albe...

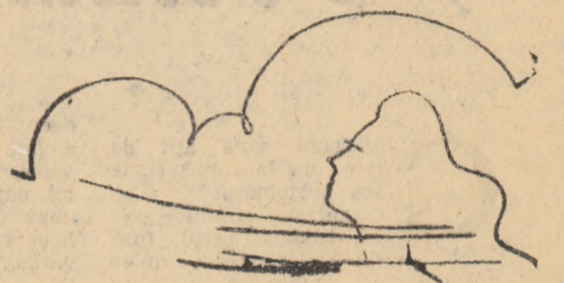
Și dormita pe zări un ploș,
Ca un profet bătrîn, un ploș...
Doar timpul străbătea-n galop
Încremenirea mută...

Mi-ai spus rîzînd: „Ori nu cutezi?
Iubești, îmi juri, și nu cutezi?
Știrnește-mi cerul, dă-mi zăpezi,
De mă iubești aievea...”

O, vis ciudat!... Făcui în larg
Un semn, cu dreapta mea, în larg
Părea că brațul mi-e catarg
Și strigă totodată.

Și se porniră mari ninsori,
Vrăjite parcă, mari ninsori,
Dar nu zăpezi erau, ci flori
În zbor de primăvară!

Ca-n vis, atunci, aș vrea s-ascult
Și azi de glasul tău, - s-ascult,
Să fac un semn ca mai de mult
Și-acum, în prag de iarnă.

PETRE SOLOMON

Hemingway

Undeva, în statul Idaho
un glonte de pușcă
a curmat firul vieții
acestui vîndător curajos,
coborîtor din Mark Twain,
din Lincoln, din Whitman,
din cei mai generoși fii ai marelui său continent!

Bărbăteasca lui pană s-a frînt -
vîntul morții a culcat la pămînt
superba lui barbă,
în care America își privea, poate, cele
din urmă „fire de iarbă”...

Cezar BALTAG

ION BRAD

De nu iubești

De nu iubești, te simți curînd bătrîn,
Îți fură vora soarele din frunte
Și ești ca brazii singuri ce rămîn
Tăioși în cerul iernii, să-l înfrunte.

Ești, poate, cariat de vremi, un munte
Cu fruntea arsă-n fulgere, zeu spîn,
Pe care nu-l mai leagă nici o punte
De mările ce le-a jînit la sîn.

De nu iubești, te simți curînd bătrîn...

SZEMLER FERENC

La vîrsta poetului

La vîrsta poetului
Nici nu se poate muri.
Anii lui și-au făcut cazemată din visuri.
Vechea-ntrbare, cu craniul în mină,
„A fi sau a nu fi”
A rămas ca trena unei comete
Pierdută între două abisuri.

Anii poetului
Și-au făcut cazemată din visuri.

Deznădejde, ca un stol de gloanțe
rătăcitor,
Izbite-n peretele-scud
Pot lăsa rîni care dor.
Dar rîcoșează-n trecut.

Poetul e trimis din viitor.

La vîrsta lui nici nu se poate muri.

Sub ochii stelelor,
Sub ochii fetelor,
Printre livezi și orașe,
Printre astre și bucurii,
Tînr poetul va rătăci...

AUREL RĂU

Cît vor fi dat...

În anul 1960, în orașul Darmstadt,
a fost revîndută masca mortuară a
lui Shakespeare.

Cît vor fi dat pentru vasta tăcere
În care-ncremeni uimirea lui?
În cîte tone de aur se cîntărește
Ultimul zvicnet de viață pe chipul stîns
Al celui ce viață zămislește?

Stau regii, prin veacuri, Yorik,
Și prostii se uită la fruntea ta.
Cîntece, vorbe de veselie
Stînesc rîsul crud peste moartea grea
Ce le stinge chipul cu orice clipă.

Iubirea,
Pedeapsa crimei,
Speranța,
Sub aceste cute îndurerate!
Tot ce-n durură oamenii toți,
Visar, trăiră — poji și știi
Petrecîndu-ți degetele peste această
argilă
Concavă...

Negot subtil într-o lume a negoțului!
Lăsați poezilor dragostea popoarelor,
Și somnului pacea din somn.
Într-o noapte, bătrînul mag al stihilor
S-ar putea să strige în spiritul lui Ariel —
Și ce vă veți face cînd toate pădurile
Cu toate măștile groazei
Vor dansa
Peste casele voastre?

O poezie viguroasă

Mărturisesc, de la început,
că nu-mi plac compunerile
poetice „suave”, lipsite
de vigoare, simplele potiri
de imagini. Iau ca ex-
emplu versurile aparute
de curînd ale unui confrate: „Copilul
cuiva doarme / veghiat prin geamul
deschis, / de întreg universul”. Ape-
rinse cu aripiile peretele, iar car-
acthiosii de salcîm îi strigă: — „Est!”
Și mai departe, ce descoperire genia-
lă: „Toți / Ascultă” / Acum, înclinat
cître geam, / Universul fluieră un
cîntec de leagăn” (Leonida Neamțu:
„Cîntec de leagăn”).

Epoca noastră își cere poezia ei
înaltă, gravă, pe măsura lucrurilor
pe care le înfăptuiește.

În socialism, omul și-a dat seama

că, deși a trădit altele mii de ani la
coarnele plugului și la coada vacii,
nu a știut să obțină pîine și carne,
să aibă și el îndeajuns și să aibă și
alții. La nivelul agriculturii mondia-
le nu se ajunge cu cîteva clase ele-
mentare. Omul și-a trimis astăzi copii
la Agronomie, la Politehnică, iar
el urmează cursurile agrozootehnice,
învățat să muncească în alt chip.

Ne putem mulțumi în aceste con-
diții să versificăm cîteva impresii fu-
gare și să dăm drept sforisme niște
afirmații plate?

Anul acesta s-a terminat la noi
colectivizarea agriculturii. Prilej de
mare și legitimă bucurie. Cei care
au luptat pentru această victorie au
trăit cîteva luni de adîncă mulțumire.

Erau bucurioși că s-a realizat visul
nutritiv mai mult de un deceniu. Acești
pionieri ai revoluției, activiștii de
partid, înfruntînd nenumărate greu-
tăți, necruțîndu-se nici o clipă, uitînd
ce e oboseala, au dus o luptă tenace
împotriva rămășițelor individualiste
din conștiința oamenilor. Ce-au
făcut unele condeie lirice? Au în-
ceput să se mire ca și cum ar
fi asistat la o întimplare magică,
de pildă: „Tresar ca o inimă sub
semnul unui vis / mai adăbrat decît
propriul ei sine” (V. Nicolae —
„Univers”).

Cînd douăsprezece milioane de
țărani se aflau la răscurci de hotă-
riri bărbătești, de dramatice lupte în-
time, pentru învingerea unor obiceiuri

și practici retrograde, Florin Mugur,
alt poet din generația tînră, se
oprește doar asupra jocului unor copii
în țărîna cu intenția de a scoate de
aici simbolurile majore ale vremii:
„Se jucău cu pămîntul, / luau bu-
gări de pămînt în palmă, / auzirău
cu pămînt într-o joacă fierbinte și
pură”.

Oare originală „joacă fierbinte și
pură” era cînd Ion, luînd pămîntul
în palmă, avea pe conștiință cîteva
abateri de la cea mai elementară mo-
rală umană? Nimeni și niciodată nu
s-a jucat cu pămîntul, într-un decor
de operetă.

Victoria apare diminuată, acolo unde
nu sînt înfățișate obstacolele biruite

și totul pare să se petreacă fără nici
un efort, de la sine, într-o „joacă” sau
într-un fel de vis. Nu entuziasmele
de suprafață, „mîrările”, „uimirile”
și „aplauzele” de pe margine vor da
în poezie sensul adevărat al vremii
noastre de eroism bărbătesc. Conde-
iele care țopăie într-un picior sînt ri-
dicole. Ni se cere o poezie trea-
ză, fără dulcegării, de o romantism
robust. Sintem chemați să scriem, țî-
neri colegi de generație, o poezie vi-
guroasă de înaltă și cutezătoare aspi-
rației, așa cum o ilustrează alții poezii
contemporani intim legați de viața
poporului nostru.

Ion GHEORGHE

Cîteva noutăți despre tinerețe

A

fi tînr în poezie — ca și în viață — înseamnă, cred eu, a fi
în mișcare, a răspunde prompt la îndemnul realității noi, a fi
apt să înregistrezi valorile și să elimini falsele valori. A fi tînr
înseamnă să cauți mereu — cu obligația de a găsi uneori —
esența și legi, raporturi noi între fenomene. A fi tînr înseamnă
să-ți descoperi limitele și posibilitatea de a le depăși, într-o
infecată și disciplinată strădanie de cunoaștere și auto-cunoaștere. A fi
tînr înseamnă a nu fi dogmatic, dar a avea criterii sigure, solide pe plan
filozofic, etic și estetic. Și cîte altele...

Semnele unei astfel de tinereți — care nu se opune maturității — le-am
descoperit în două poeme recent publicate: „Zahăr tos” de Maria Banuș
și „Șarja” de Ion Gheorghe.

Poezii fac parte din generații deosebite — și vîrsta lor poetică e alta
— dar îmi permit să-i reuiesc în aceste note, sub semnul căutărilor crea-
toare, marcate de forță și prosepitate.

Maria Banuș e, după părerea mea, un exemplu de temperament poetic
dinamic, capabil de surprize. Eferescența ei generoasă scoate la iveală
(amori de-a valma) izvoare de o limpezime nobilă și torrente nediferențiale,
deși impresionante, expresia ei cunoaște treptele celei mai fine sferului, dar
și aspecte brute, violente, șocante chiar. Purismul clasicizant nu o ispi-
tește și, chiar dacă, în unele versuri, apar inegalități sau abuzuri, poezia
Mariei Banuș e adînc vitală, primind impulsurile universului înconjurător
și dîndu-i, la rîndul ei, impulsuri.

Recenta poezie „Zahăr tos” mi-a trezit, pe lingă aceste reflecții, bu-
curia de a înregistra o lucrare finisată, dar nu încremenită, o riguroasă ex-
presie a curgerii, a continuității și duratei umane.

Pornind de la procesul turburător (da, turburător) al trecerii secolii
obtuze, dizgrațioase, hilare, la cristallul de zahăr, laminat, transparent, senin
— poeta se recomandă pe ea însăși ca participantă la procesului de
trecere de la materia brută la esență. „Amestecul cu alte milioane de puberi
licărioare”, poetul devine „lumină dulce și albă a clipei”, „floare crista-
lizată” mîntuit de pieire prin „banda rulantă” a prefacerilor fertile și
ajuns osmotice, în intimitatea celor ce-l consumă.

Unele reacții critice ușuratec au vizat cîteva tușe de vocabular, apa-

rent stridente („căpățînile chele de sticlă, de-abia leșite din uterul lumii”).
Formularea, în afara unui puritanism anestetic, mi se impune ca fiind
proprie, sugestivă, puternică.

În ansamblu, poezia o socotesc ca pe o contribuție prestigioasă, cu
timbru înedit, la problema convertirii în hrană spirituală a existenței poetu-
lui (simbolul zahărului străveziu mi se pare mult mai adecvat, în acest
caz, decît simbolul „pîinii”).

Un gest tînr, amplu, îndrăzneț, inserie Ion Gheorghe în poemul lui,
„Șarja”. Tema, ea însăși arzătoare, nu e nouă: eroismul muncii. Pe „cel
mai meșter și mai virtuos oțelar”, cu prilejul unui accident de muncă se
urcă focul „ca o sălbăticiune-n arbori”. Tovarășii din brigadă, neputîndu-
l-smulge din durere și moarte, depășesc limita tragică printr-un fel de „re-
construcție” afectivă și filozofică, slăvind puterea disparutului și puterea
omenească. În general, Moartea e privită în față, cu o atitudine gravă ca
cerul nopții, dar un cer străbătut de fulgere, de semnalele vieții, îndrîjite
și neînvinșele semnale ale cunoașterii.

Ion Gheorghe, în ultimele lui poeme, se remarcă prin lupta grea și
perseverență pe care o duce cu materialul temelor lui vaste și profunde.
În materialul acesta, cuvîntul pătrunde, în căutarea sensurilor, cu încei-
neala, cu poticnelile, dar și cu sunetul victorios al unei unelte noi, experi-
mentale. Procesul de „caznă” e încă vizibil, pînă și în ritmica versurilor,
adesea aglomerată de silabe, gîfitoare, dar tot mai frecvente sînt pasagiile
în care poetul stăpînește materia, și impune viziunea și ordinea lui.

Ion Gheorghe propune un romantism sever, un patos impregnat de
gîndire și minuțiozitate analitică. Refuzînd comoditatea, luînd în piept
probleme dificile, poezia lui e tînră și de o sobră îndrăzneală.

La alt nivel, pe platforma unei arte îndelung încercate, Maria
Banuș respinge și ea confortul (confortul în gîndire și în stil) rămînd
tînră, în plină mișcare, capabilă de a uimi și de a revela.

Pornind de la aceste două exemple (care s-ar putea înmulți) aplaud
„lupta cu inerția” și tinerețea poezilor!

Nina CASSIAN

LEGĂTURA CU VIAȚA ȘI LEGĂTURA CU CITITORUL

Am lucrat ca redactor al ziarului
regional de partid „Orizont” din Or-
adea. Timp de peste două ani, am colaborat
ca reporter între-prinderea și gos-
podăria din țara celor trei Crișuri,
cîndînd totodată, ca tînr poet, să
scriu versuri despre și pentru oamenii
pe care i-am cunoscut.

Fără să semnifică adînci ale
acestei participări mai intense la mun-
ca și preocupările de fiecare zi ale
constructorilor socialismului, mă voi
strădui să le valorific în creația mea.
Am încercat, fiind încă la Oradea, să
scriu poezii despre colectivitățile
din Sîntana și despre muncitorii de
la șantierul din oraș. Versurile pe
care le-am compus atunci au rămas
niște simple notații, dovadă că nu eram
pregătit îndeajuns pentru a găsi echil-
valențele artistice ale experienței de
viață trăite. Poate că nici mai tîrziu,
versurile pe care am să le scriu nu vor
răspunde pe deplin acestor exigențe,
dar consider munca la ziarul regional
ca un punct de plecare pentru viitoa-
rele confruntări cu realitatea nouă.

Lucrul esențial pe care l-am învâ-
țat cînd lucram la ziarul constructiv al
poporului, este acela că, scriînd despre
poezii, trebuie să ai în vedere
totdeauna sentimentele lor mari, de-
finitorii.

Am înfățișat într-o gospodărie co-
lectivă un om înclînat în niște cizme
înșelătoare: începuse secerișul. L-am
întrebat pe ocolite ce este cu aceste
cizme. Mi-a spus: — În fiecare vară
cînd începe secerișul, dacă grîul a
crescut mai sus de cizmele mele, îmi
fac altă pereche de cizme, înalte cît
grîul nou. Desigur, într-un raportaj,
lucrul acesta își poate găsi un loc
al lui. Dar într-o poezie, cum poți
cuprinde acest fapt de viață? Tre-
buie să înțelegi, la început, sufletul
acelui om, să-și dai seama căruț sen-
timent îl corespunde acest gest, să
trăiești cu acest sentiment oțiplada
anuală a secerișului și, poate, să fo-
losești pînă la urmă simbolul: dacă
grîul crește mai înalt, și eu îmi fac
cizme mai înalte.

Desigur, asta o poți face și îme-
diat. Dar întocmai ca atunci cînd
vrei să se nască un produs nou în-
tr-o epurată de laborator, trebuie să
aștepti sfîrșitul tuturor reacțiilor.

Am citit, în „Lucașărul” din 15
octombrie, două poezii ale lui Grigo-
re Hagiu, în care legătura cu viața
se simte acum intens, direct. Nu în-
seamnă că poeziile scrise pe alte co-

șorțoase, cu alte formule erice, cum
sînt cele ale lui Nichita Stănescu, nu
beneficată și ele de un context cu
actualitate socială. Un exemplu
în același sens îl constituie și „Pă-
cătoarea lucidă” a lui Gh. Tomozei. Dar
credeu să scrie nu numai despre
legătura cu viața, ci și despre lega-
tura tînrilor scriitori cu cititorii. În
perioada cînd mă aflam la Oradea,
i-am căutat pe colegii mei în paginile
revistelor. Pe Constantin Abăluță,
Ioana Bantaș, Ion Căndoiu, Mihai
Elin, Horia Gane, Iosif Naghiu, Vas-
ile Petre-Fai, Ștefan Dimitriu, Anghel
Gideca, Victor Niță, Adrian Munteș,
Ion Murgeanu, Gabriela Melinescu,
care fie că au debutat în „Lucașărul”,
fie că au fost sprijiniți la în-
ceput de revistă, nu i-am mai înțîl-
nit în ultima vreme. Mulți dintre ei
se află „la izvoarele vieții”. Lan-
sarea lor de către „Lucașărul” con-
stituie dovada cea mai bună că poe-
ziile atinseerul a unui nivel artistic su-
ficient pentru promovarea în cîmpul
literaturii. Cred (lucrul acesta mă
privește și pe mine, în mare măsură)
că „Lucașărul” ar trebui să se ocu-
pe mult mai atent de vechile sale
„stele” și de noile sale „nume”. Sînt
sigur că, în afară de tinerii poezii ci-
tați mai sus, încă mulți alții cunosc
aspecte sugestive ale realității și
în versurile lor legătura cu viața se
face simțită din ce în ce mai stăru-
itor. Am să mă refer la tînrul poet
de la Cluj, Ion Alexandru, care în-
cepuse să publice poezii pline de vi-
goare și originalitate. Nici „Tribuna”,
nici „Steaua” nu se ocupă însă siste-
matic de evoluția lui, în așa fel încît
cititorul să-l poată cunoaște cu ade-
vărat. Cite o poezie în pagina x, după
necesitățile revistei, nu e suficientă
pentru definirea profilului mereu „în
devenire”, cum s-a mai spus, al tin-
erilor poezii. Este adevărat că „Lu-
cașărul” a publicat destul de des,
de la lansarea lor, versurile lui Adrian
Dohotaru, Ion Chirc, Ovidiu Genaru,
însă a aruncat un fel de „ultare” peste
„vechii” săi tineri poezii.

Nici noi nu depunem întotdeauna
destule eforturi pentru a ne îmbogăți
registru liric, pentru a corespunde
cerințelor mereu mai înalte. Contactu-
l cu activitatea creatoare a oame-
nilor muncii ne-a relevat și mai lim-
pede aceste îndatoriri.

Adrian PAUNESCU

Gauguin

Lovit de cicloni în cutreier.
Ochiul lui smulse intens
Din al materiei creier
— Arc unui nou firmament —
Strălucitorul, ultimul sens.

Translucii respiră peretii
Calabei albaștri palmieri,
Spre Ata, minunea vieții,
În palmă cu fructul etern,
Spre tinerii goi printre meri.

Și, orb dumnezeu, sta privind
Încolăcit de lepră și vis,
În desăvîrșire sfîrșind,
Strălucitor pe tenebre,
Un creat paradis.

Casa de la răscruce este... analiza... război... casa... război... casa... război...

Singulare. Intr-un anumit sens, cântăreașă este și ea un fel de Svetlana. Și apoi, ceea ce e cu atât mai important, eroina ma e de fapt niciodată efectiv singură...

Serghei Iulievici scrie într-o carte, apărută nu de mult... un artist care nu mai percepe muzica epocii sale...

care am avut prilejul să le vedem în luna prieteniei... re-mo-soviciste de anul acesta...

Dacă Andrei Tarkovski de... în filmul său o vi... șine și un limbaj poe... tice. Serghei Gherasimov...

Festivalul filmului sovietic

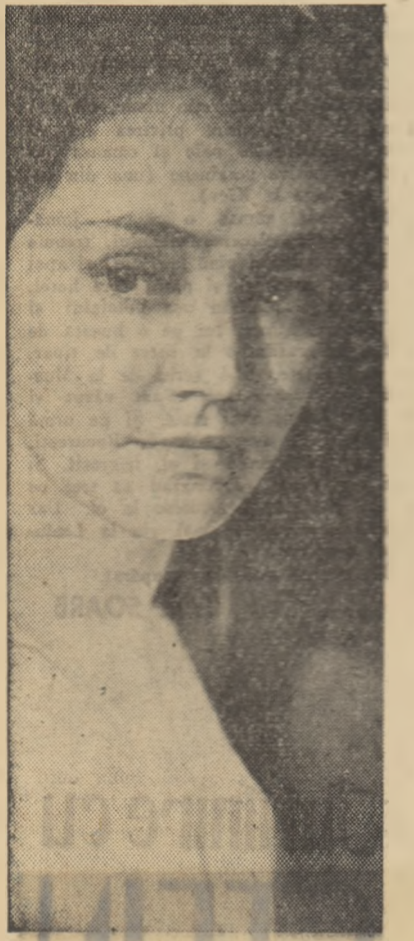
„FLĂCĂRI ȘI FLORI” (Copilăria lui Ivan)

Că și „Casa de la răscruce”, filmul „Flăcări și flori” („Copilăria lui Ivan”) se remarcă...

on mai arde, filmul, înconjurat de... de fapt, este o paruză...

Scenă din film

LARISA LUJINA (Svetlana)

dei, al lui Don Juan, al doamnei Bovary — au creat condițiile dezvoltării unor sentimente de o intensitate și profunzime necunoscută înainte...

Filmul „Casa de la răscruce” impune prin compoziția lui. Aș putea citi multe scene. Mă mulțumesc să reliefeze pe aceea în care ocupații casei citesc scrisorile rămase neexpediate...

KOLEA BURLIAEV (Ivan) într-unul din momentele emoționante ale filmului

foșt tratat de Serghei Bodnarok în „Soarta unui om” și de Ciuhrai în „Cer genin”. Intre cele trei filme există, cum e și firesc, deosebiri importante...

Intemeiul subiectual pe conflictele dintre caracter, dinamice obligatorii și caracterice, pe care pentru a fi verosimile, trebuie să le vezi sub prisma contradicțiilor lor interioare...

Căci care e în fond teza filmului? Afirmăm că într-o relație de dragoste nici unul dintre parteneri nu e o simplă cantitate înlocuibilă cu o alta...

Arkadi Raikin. Numele lui îmi evocă, — și cred că nu numai mie, — Moscova, Leningrad, și goana disperată după „un bilet”, — se asociază cu micile scene teatrale din stăruie...

ceputul vieții mele de „Raikin” e legat de „Inceputul vieții” plesa lui Evgheni Pervomanski. Jucând acolo un rol nu mă-am descoperit vocea! Și gîndindu-mă că vor mai trece poate douăzeci de ani pînă la obținerea unui rol asemănător...

Rîsul care vindecă și ucide

De vorbă cu ARKADI RAIKIN

Teatrul de miniatură nu reprezintă un gen ci un principiu artistic. El s-a născut din legile teatrului de dramă dar calitativ diferă de ele...

Cronica cinematografică de EUGEN SCHILERU

